

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 octombrie

Seria I, Anul XXI, Nr. 4 (288), 2017

"UN MILION DE STELE"

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Ziua Școlii Ardelene - pag. 5-7;

Copilăria adevărată versus cea digitală- pag. 14-16.

Sesiunea ordinară de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică

La lucrările Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, reunit la Blaj în sesiune ordinară între 28-30 septembrie 2017, au participat cu ocazia centenarului înființării Congregației pentru Bisericele Orientale, Prefectul Congregației pentru Bisericele Orientale, Cardinalul Leonardo Sandri, împreună cu Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Cu acest prilej, a fost organizată o expoziție și o sesiune de comunicări în cadrul Muzeului Arhiepiscopiei Majore. Episcopii sinodali împreună cu Înălții Oaspeți au celebrat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală Majoră "Sfânta Treime" din Blaj, după care a fost sfințită piatra de temelie pentru un nou locaș de cult destinat credincioșilor de etnie romă din Blaj.

În cadrul lucrărilor sinodale a fost adoptat Ghidul de conduită anticorupție pentru personalul din cadrul Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, și s-a reflectat asupra formulării unui Directoriu pentru protecția minorilor, în conformitate cu cerințele Sfântului Scaun.

Alte teme abordate au fost legate de pregătirile pentru celebrarea centenarului Unirii de la 1918, proiectul unui nou Evangheliar, cauza de beatificare a Episcopilor morți în faimă de martiri sub regimul comunist aflată în faza de definitivare, chestiuni ecumenice precum și situația comunităților greco-catolice în diaspora.

Următoarea Sesiune sinodală ordinară se va desfășura în perioada 2-4 mai 2018 la Blaj, sediul Arhiepiscopului Major.

Sinodul Episcopilor îi reunește pe toți Episcopii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, din România și din afara granițelor țării, reunindu-se în sesiune ordinară de două ori pe an, primăvara și toamna.

Notar

Pr. Cristian Crișan

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* Dumnezeu iubește, nu se răzbună

18.10.2017

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Liturgia din această duminică ne propune parabola viticultorilor, cărora stăpânul le încredințează via pe care a plantat-o și după aceea pleacă (cf. Mt 21,33-43). Astfel este pusă la încercare loialitatea acestor viticultori: via le este încredințată lor, care trebuie să o păzească, să o facă să rodească și să predea stăpânului recolta. Când a venit timpul culesului, stăpânul îi trimite pe servitorii săi să adune roadele. Însă viticultorii asumă o atitudine posesivă: nu se consideră simpli gestionari, ci proprietari, și refuză să predea recolta. Îi maltratează pe servitori, până acolo încât îiucid. Stăpânul se arată răbdător cu ei: trimite alți servitori, mai numeroși decât înainte, dar rezultatul este același. La sfârșit, cu răbdarea sa, decide să îl trimită pe fiul său; însă acei viticultori, prizonieri ai comportamentului lor posesiv, îlucid și pe fiul crezând că astfel vor avea moștenirea.

Această relatare ilustrează în manieră alegorică acele reproșuri pe care profeții le-au spus despre istoria lui Israel. Este o istorie care ne aparține: se vorbește despre alianța pe care Dumnezeu a voit să o încheie cu omenirea și la care ne-a chemat și pe noi să participăm. Însă această istorie de alianță, ca orice istorie de iubire, are momentele sale pozitive dar este marcată și de trădări și de refuzuri. Pentru a face să se înțeleagă cum răspunde Dumnezeu Tatăl la refuzurile opuse iubirii sale și propunerii sale de alianță, textul evanghelic pune pe buzele stăpânului viei o întrebare: „Așadar, când va veni stăpânul viei, ce le va face acelor viticultori?” (v. 40). Această întrebare subliniază că dezamăgirea lui Dumnezeu datorită comportamentului rău al oamenilor nu este ultimul cuvânt! Aici este marea noutate a creștinismului: un Dumnezeu care, deși dezamăgit de greșelile noastre și de păcatele noastre, nu renunță la cuvântul Său, nu se oprește și mai ales nu se răzbună!

Frați și surori, Dumnezeu nu se răzbună! Dumnezeu iubește, nu se răzbună, ne așteaptă pentru a ne ierta, pentru a ne îmbrățișa. Prin „pietrele aruncate” – și Cristos este prima piatră pe care constructorii au aruncat-o -, prin situații de slăbiciune și de păcat, Dumnezeu continuă să pună în circulație „vinul nou” al viei sale, adică milostivirea; acesta este vinul nou al viei Domnului: milostivirea. Există un singur impediment în fața voinței tenace și duioase a lui Dumnezeu: aroganța noastră și îngâmfarea noastră, care devine uneori și violență! În fața acestor atitudini și acolo unde nu se produc roade, Cuvântul lui Dumnezeu păstrează toată forța sa de reproș și de avertizare: „Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi și dată unui neam care va aduce roadele cuvenite” (v. 43).

Urgența la a răspunde cu roade de bine la chemarea Domnului, care ne cheamă să devenim via Sa, ne ajută să înțelegem ce anume este nou și original în credința creștină. Ea nu este atât suma de precepte și de norme morale, ci este înainte de toate o propunere de iubire pe care Dumnezeu, prin Isus, a făcut-o și continuă să o facă omenirii. Este o invitație de a intra în această istorie de iubire, devenind o vie plină de vitalitate și deschisă, bogată în roade și în speranță pentru toți. O vie închisă poate să devină sălbatică și să producă struguri sălbatici. Suntem chemați să ieșim din vie pentru a ne pune în slujba fraților care nu sunt cu noi, pentru a ne zdruncina reciproc și a ne încuraja, pentru a ne aminti că trebuie să fim vie a Domnului în orice loc, chiar și în cele mai îndepărtate și ostentivoare.

Iubiți frați și surori, să invocăm mijlocirea Mariei Preasfinte, pentru ca să ne ajute să fim pretutindeni, în special în periferiile societății, via pe care Domnul a plantat-o pentru binele tuturor și să ducem vinul nou al milostivirii Domnului.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Ieri la Milano a fost proclamat fericit părintele Arsenio da Trigolo (înainte de a fi călugăr, Giuseppe Migliavacca), preot din Ordinul Fraților Minori Capucini și fondator al Surorilor Mariei Preasfinte Mângâietoare. Să îl laudăm pe Domnul pentru acest discipol umil al său, care și în adversități și în încercări – și a avut multe – nu a pierdut niciodată speranța. Vă salut cu afect pe voi toți pelerini, mai ales familiile și grupurile parohiale, care provin din Italia și din diferite părți ale lumii. Îndeosebi: credincioșii din Australia, din Franța și din Slovacia, precum și cei din Polonia care se unesc spiritual cu conașionalii care astăzi celebrează Ziua Papei.

Vă salut cu afect pe voi, grupul de la Sanctuarul Sfintei Fecioare Maria de Fátima din Citta della Pieve, însoțiți de Cardinalul Gualtiero Bassetti: iubiți frați și surori, vă încurajez să continuați cu bucurie drumul vostru de credință, sub privirea grijulie și duioasă a Mamei noastre cerești: ea este refugiul nostru și speranța noastră! Mergeți înainte. Salut credincioșii din Grumo Appula, scoutiștii din Gioiosa Ionica, corul parohial din Siror (Trento) și candidații la Mir din San Teodoro (Sardegna). Vouă tuturor vă urez o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați, să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Statuia Maicii Sfinte de la Fatima peregrină la Tășnad

Urmând programul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea cu ocazia aniversării centenarului aparițiilor Sfintei Fecioare de la Fatima, statuia peregrină a ajuns și în Protopopiatul nostru de Tășnad, în după-masa zilei de 23 septembrie.

Deși am avut parte de o ploaie mărunță și deasă de toamnă, totuși credincioșii noștri, împreună cu credincioșii romano-catolici, au așteptat-o pe Sfânta Fecioară în fața bisericii romano-catolice unde părintele protopop Aurel Hendea a rostit rugăciunea de întâmpinare, iar apoi am urcat în procesiune către biserica noastră.

Pe timpul procesiunii s-au cântat imnuri și cântece mariane atât în limba română cât și în limba maghiară.

Odată așezată în biserică, preoții și credincioșii au trecut prin fața statuii Maicii Sfinte rugându-se și închinându-se, iar apoi a urmat Rozarul de mărire recitat tot în ambele limbi. Programul a continuat cu desenul animat pentru copii, apoi Paraclisul Maicii Domnului celebrat de pr. Suiugan Dorel, urmat de filmulețul cu istoricul aparițiilor și încheind seara cu Binecuvântarea Euharistică celebrată de pr. Sas Marcel.

Duminică dimineață programul a început la ora 9.00 cu Rozarul de bucurie, urmat de Utrenie iar la ora 11.00 Sfânta Liturghie, la care pe lângă preoții din pro-

topopiat a mai participat și pr. Nicolae Coroian, paroh în Medieșul Aurit, care a și ținut cuvântul de învățătură. În finalul Sfintei Liturghii toți cei prezenți au fost invitați la o agapă frățească.

Statuia a mai rămas în biserica din Tășnad până la ora 17.30, timp în care numeroși credincioși de diferite confesiuni s-au recules și s-au rugat la picioarele ei, iar apoi a fost dusă în Parohia Săuca unde a rămas până luni, 25 septembrie.

Îi mulțumim Sfintei Fecioare pentru că ne-a vizitat protopopiatul și că ne-a binecuvântat pe noi, pe toți și întreg orașul.

Alina HENDEA

Încheierea anului jubiliar al aparițiilor la Oradea

În Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, în cadrul Sfintei Liturghii animate de către elevii Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, în prezența Eminenței Sale Francesco Cardinal Coccopalmerio și a Preasfințitului Virgil Bercea, vineri, 13 octombrie 2017, a avut

loc închiderea oficială – pentru Eparhia de Oradea - a anul jubilar dat de aniversarea a 100 de ani de la aparițiile Maicii Domnului la Fatima.

Odată cu recitarea rugăciunii de mulțumire și de consacrare către „Regina Rozarului” de la Fatima,

Preasfinția Sa a declarat încheiate călătoriile statuii Fecioarei Peregrine care în acest an a vizitat fiecare protopopiat, precum și numeroase parohii din teritoriul Episcopiei.

La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa Virgil a dăruit Eminenței Sale din parte elevilor Liceului o icoană pictată.

Îi mulțumim Sfintei Fecioare pentru prezența sa între noi și pentru toate harurile pe care ni le-a mijlocit în acest an jubiliar!

**Eugen IVUȚ - Biroul
de presă**

Otilia BĂLAȘ

Ziua Școlii Ardelene - 11 octombrie

„Ție-ți aducem, o Sfântă Unire, omagiul recunoștinței pentru binefacerile, ce în curs de două veacuri, cu prisosință le-ai revărsat asupra poporului românesc”, scria canonicul și istoricul Augustin Bunea (1857-1909) în „Sfânta Unire”.

Mișcător este elogiul pe care Canonicul îl aducea marelui Arhiereu Atanasie Anghel, făuritorul Unirii Bisericii Române din Ardeal cu Roma, la 1700, care prin puterea sa de neînvins a deschis unui popor, socotit pribeag și incapabil de cultură, calea spre o deosebită spiritualitate. Și a mai deschis tot aceluiași popor „porțile locașurilor de știință înaltă, de morală curată, de virtuți creștine, de caractere ferme”, iar Roma „promise cu învăpăiată iubire la sânul său de mamă pe fiii îndepărtați ai Carpaților” (Dr. Augustin Bunea, „Articole”, Editura Buna Vestire, Blaj, 2009, p.48).

Conștient de importanța Unirii cu Roma pentru români, Nicolae Iorga a afirmat: „Fără Unirea în credință cu Împăratul, nu era libertatea, prețuirea, recunoașterea demnității umane. Fără Unirea cu Roma nu erau școlile mari din străinătate pentru ucenicii români, aspri în ale învățăturii, nu era mai ales acea mare școală pentru inima poporului nostru care a fost Roma” (Episcopul Atanasie Anghel - Făuritorul Sfintei Uniri – 1713-300-2013, Editura Buna Vestire, Blaj, 2013, p.181).

După Atanasie Anghel a urmat Episcopul Inocențiu Micu-Klein (1692-1768), el este acela care a trasat programul de acțiuni culturale și social-politice ale „Școlii Ardelene”. Înzestrat cu o rară inteligență, a zidit Blajul de la confluența Târnavelor și „prin pânza fumurie a viitorului, vlădica românilor uniți vedea clădiri de școală, o mănăstire, o impunătoare Catedrală” (Corneliu Albu, „Pe urmele lui Ion-Inocențiu Micu – Klein”, Editura Sport-Turism, București, 1983, p.109).

Episcopul și-a dat seama că Biserica sa are ne-

voie de preoți culți, de aceea apelează la dreptul acordat românilor uniți de a trimite bursieri la înaltele colegii din Viena și Roma, unul dintre ei fiind Petru Pavel Aron, continuatorul său, Episcopul care a deschis ȘCOLILE din BLAJ - fântâni ale darurilor -, la 11 octombrie 1754, primele școli românești sistematice și moderne, care „și-au revărsat razele de cultură și de vii sentimente naționale, nu numai peste fiii tăi, ci și peste ceilalți fii ai poporului românesc, dincoace și dincolo de Carpați”.

Acolo, la Blaj, în băncile sărace și aspre, au învățat, la „Gimnaziul Greco-Catolic (Liceul „Sfântul Vasile”) din umbra Catedralei, cei mai de seamă reprezentanți ai „Școlii Ardelene” - Samuil Micu Clain, Gheorghe Șincai, Petru Maior și Ioan Budai-Deleanu.

„Subiectul «Școala Ardeleană» este atât de apropiat conștiinței națiunii noastre, încât ne-am aștepta să-l întâlnim la tot pasul”, afirma profesorul Camil Mureșan. Și totuși. Timp de mai bine de 40 de ani, în perioada de martiriu al Bisericii noastre, s-a făcut tot ce s-a putut ca Biserica Română Unită cu Roma, Citadela spirituală și culturală a românilor, Blajul, oamenii lui fără asemănare, cultura creată de aceștia, inclusiv „Școala Ardeleană”, să fie șterse din istorie, din gândul și inima românilor. În anii de după 1989, prin manipularea istoriei, prin tăcere, neadevărurile continuă, dar, în paralel, se aude și vocea istoricilor, a literaților și a scriitorilor care nu au rețineri în fața adevărului, căci „nimic nu va face ca trecutul să fie altceva decât ceea ce a fost”.

O importantă mișcare culturală generată de Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Școala Ardeleană, se conturează în Transilvania la scurt timp după Unire, în ultimul pătrar al secolului al XVIII-lea, numit și secolul Luminilor, și continuă în primele decenii ale secolului următor. Mișcarea este înscrisă în contextul

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Iluminismului iosefinist din Imperiul Habsburgic, iluminism care are ca trăsătură particulară efortul de emanciparea a omului prin cultură grație monarhului luminat.

Iluminismul românesc, Școala Ardeleană, are ca notă distinctă față de iluminismul european și componente religioase, exponenții lui fiind preoți și călugări greco-catolici: Samuil Micu Clain, Gheorghe Șincai, Petru Maior și Ioan-Budai Deleanu. Ei reprezintă generația de cărturari care a creat opere erudite de mari dimensiuni, opere de teologie, filozofie, istorie, lingvistică și literatură. Tot ei au izgonit literele chirilice și au introdus scrierea cu litere latine, au dezvoltat învățământul în limba română, au tipărit manuale și scrieri de popularizare a științei, catehisme, calendare etc. Au ridicat imperativul unei culturi românești de esență latină în opoziție totală față de tradiția slavo-bizantină susținută de Biserica Ortodoxă. Au demonstrat romanitatea poporului nostru, latinitatea limbii și continuitatea autohtonilor pe vechiul teritoriu dacic.

Școala Ardeleană „a însemnat în cultura română hotarul dintre ieri și mâine, ea marchează începutul modernității noastre în toate domeniile spiritului”.

Episcopilor Ion-Inocențiu Micu-Klein și Petru Pavel Aron (1709-1764) le datorăm Blajul și inegalabilele lui Școli ale Blajului - fântâni ale darurilor - din care se vor dezvolta acele renumite școli despre care Alexandru Odobescu spunea că sunt „inima și fala Blajului”.

La înființarea lor, în „Înștiințare pentru cuprinderea grămaticilor”, Episcopul Petru Pavel Aron menționa condițiile primirii elevilor: „mai toți sunt însetați, flămânzi de hrana sufletească, pentru aceia, tuturor fiilor noștri, oricare, trebuie, după puțină a li se frânge sfânta pâine și a-i cuprinde la învățătură” (Școlile Blajului și toate școlile confesionale greco-catolice au fost deschise tuturor, indiferent de naționalitate și religie).

Tot Episcopului Petru Pavel Aron i se datorează traducerea „Bibliei”, după versiunea Vulgata latină a Sfântului Ieronim, tipărită în 2005 de Academia Romană într-o impunătoare ediție, care aduce la lumină „pagini de splendidă limbă românească”. Înainte cu cinci ani, în anul 2000, prin efortul Preasfinției Sale Virgil Bercea a Eparhiei de Oradea, a fost tipărită la Vatican, într-o ediție de excepție „Biblia de la Blaj” sau „Biblia lui Samuil Micu Clain” (1795). Episcopul ortodox Andrei Șaguna a tipărit-o pentru Biserica Ortodoxă cu titlul de „Biblia de la Sibiu” - a fost sursă și model pentru traduceri ulterioare.

Eforturile erudiților preoți-cărturari ai Blajului au creat singura școală biblică din întreaga noastră cultură. Cum spiritul Scolii Ardelene are continuitate în Biserica noastră, traduceri ale „Bibliei” s-au făcut de Timotei Cipariu, de Episcopul Ioan Bălan și de Episcopul Iuliu Hirțea, manuscrisele acestuia s-au pierdut la arestarea sa după 1948.

Petru Pavel Aron a deschis și Tipografia de la Blaj, unde neconținut s-au tipărit cărți de spiritualitate și cultură.

„Corifeii” școlii Ardelene, „severii călugări porniți de pe băncile școlilor din Blaj și crescuți în asprele colegii catolice” din Apus: Samuil Micu Clain, Gh. Șincai, Petru Maior și Ioan Budai-Deleanu, sunt cei pe care se cuvine să-i evocăm de „Ziua Școlii Ardelene”, pentru credința lor fermă, pentru caracterul lor înalt și pentru tot ce au creat.

Primul dintre acești cărturari erudiți este Samuil Micu Clain (1745-1806), primul, pentru că „s-a luptat cu toate greutatele începutului”. Chipul „blândului călugăr”, cum îl numea Nicolae Iorga, este văzut alături de Gheorghe Șincai, P. Maior și Ion Budai-Deleanu datorită străduințelor comune pe tărâm spiritual și cultural, „ceea ce unul începe, ceilalți împlinesc, continuă, propagă”.

Samuil Micu Clain, preot și călugăr greco-catolic, cu studii la Blaj și Viena, la Colegiul Sancta Barbara”, se afirmă ca teolog, filolog, lexicograf, filozof și creator de beletristică - a scris poezii religioase, la noi, primele în versuri albe.

Traduce Biblia într-o limbă română ce întrece frumusețea limbii „Bibliei de la București”, cunoscuta „Biblie de la Blaj” (1795), sau „Biblia lui Clain”, sau „Biblia lui Bob”, operă ce îl definește ca erudit teolog. Dintre lucrările teologice, mai notăm „Propovedanie sau învățături la îngropăciunea morților” (1784), „Teologia moralicească” (1796) și traducerea operei „Imitatio Christi” de Thomas a Kempis”, cea mai răspândită operă după „Sfânta Scriptură”.

Din domeniul filozofiei a tradus după Fr. Ch. Baumeister „Loghica adecă partea cea cuvântătoare a filozofiei” și „Legea Firei”, activitate care l-a obligat să creeze un limbaj filozofic românesc.

Dintre lucrările lingvistice subliniem „Elementa linguae daco-romanae sive valachiae”, Viena, 1780, prima gramatică tipărită a limbii române, „Carte de rogacioni pentru evlaviea homului creștin”, Viena, 1779, prima carte scrisă cu litere latinescrite de un român și „Dicționarul de la Buda” 1825, primul nostru dicționar. Începând cu lucrările lingvistice ale lui Samuil Micu și datorită lui, „Școala lingvistică europeană” se edifică privitor la originea latină a limbii române și Friedrich Christian Diez (1794-1876), fondatorul lingvisticii romanice, așează limba noastră în rândul limbilor neolatine. De altfel, trebuie amintit că Papa Pius al II-lea (1405-1464), erudit istoric și gânditor, a cules informații referitoare la Țările Române de la călugării dominicani și franciscani și „a influențat ca niciun alt istoric al epocii, concepțiile privind originea latină a limbii și a poporului român”. În lucrarea sa, „Comentarii rereum memorabilium”, afirmă că „valahii vorbesc limba italiană, dar într-o formă imperfectă și oarecum alterată”.

Gheorghe Șincai (1754-1816), „aspru muncitor fanatic”, cum îl numea Nicolae Iorga, preot greco-catolic, filolog, istoric, poet și traducător. A studiat la Blaj și

(continuare în pag. 7)

Slujire arhierescă la Sântandrei

Comunitatea greco-catolică din Sântandrei a avut marea bucurie de a-i primi în mijlocul ei pe Preasfinții lor Virgil și John Michael, duminică, 8 octombrie 2017. Venit de peste ocean, din Eparhia de Canton – Ohio, Preasfinția Sa John Michael a poposit câteva zile la Oradea, în urma Sinodului Episcopilor de la Blaj. Alături de Preasfinții Lor au concelebrat Părintele Iuliu Muntean – vicar general în Eparhia de Canton – Ohio, Părintele Anton Cioba, Rector al Seminarului Greco-Catolic din Oradea, Părintele Anton Rus – spiritualul seminariștilor, Părintele Silviu Moisa din Eparhia de Lugoj și Părintele Paroh, Romulus Avram.

Cu prilejul împlinirii celor 225 de ani la înființarea Seminarului Teologic orădean au fost oferite Preasfinției Sale John Michael o diplomă omagială și un engolpion. Părintelui vicar Iuliu Vasile Muntean o cruce pectorală și diploma omagială, iar părintelui paroh Avram Romulus diploma și medalia.

Studentii teologi, dirijați de maestrul Radu Mureșan, au dat cu eleganță răspunsurile la Sfânta Liturghie.

Credincioșii din Sântandrei au fost nu numai onorați de vizita celor doi Episcopi, dar și încredințați de dragostea arhierescă a Preasfințitului Virgil care, la sfârșitul Sfintei Liturghii, a dorit să înmâneze fiecărui credincios câte o iconiță.

Monica OMILESCU

(urmare din pag. 6)

la „Colegiul De Propaganda Fide” din Roma. Opera sa istorică „Hronicul românilor și a mai multor neamuri”, care nu a fost tipărită în Transilvania în timpul vieții, o purta cu sine în desagi. Bogăția izvoarelor și încadrarea pentru prima dată a istoriei noastre în istoria universală, operă scrisă în română și latină, ca să fie difuzată în Europa, face ca lucrarea să fie considerată, cel mai complex edificiu de erudiție al istoriografiei românești, până la opera lui Nicolae Iorga”.

Petru Maior (1756-1812), protopop greco-catolic la Reghin, istoric, filolog și scriitor, este autorul operei „Istoria pentru începutul românilor în Dachia”, Buda, 1812.

A studiat la Blaj, la Roma, la „Colegiul De Propaganda Fide” și la Viena. Ca Samuil Micu și Gheorghe Șincai, respectul istoricului față de adevăr îl mărturisește în cuvinte ce-i sunt o deviză: „Anevoie este a nu grăi adevărul”. Opera tratează istoria tuturor românilor, inclusiv a celor din Sudul Dunării. Petru Maior a introdus în istoria și lingvistica noastră principiul critic ca bază a cercetării.

Ioan Budai-Deleanu (1760 sau 1763-1820), au-

torul „Țiganiadei”, singura epopee din literatura noastră, a studiat la Blaj și la Colegiul „Sancta Barbara” din Viena. Este scriitor, filolog, lingvist, istoric și jurist și, asemenea celorlalți reprezentanți ai „Școlii Ardelene”, a scris în toate aceste discipline. În literatura beletristică, cel pe care George Călinescu îl numește „om cu desăvârșire occidental”, marchează încheierea epocii feudale și începutul epocii moderne.

Exponenții „Școlii Ardelene” au fost aceia care au redactat declarația de emancipare a românilor transilvăneni: „Supplex Libellus Valachorum” (1791-1792).

Aceștia sunt erudiții care au pus bazele culturii noastre moderne, înscriindu-ne totodată în circuitul valorilor europene.

Ziua Școlii Ardelene, 11 octombrie, este ziua în care aducem omagiul nostru celor care au creat cultura „Școlii Ardelene”, începutul fiind ziua în care Episcopul Petru Pavel Aron, la 11 octombrie 1754, a înființat, la Blaj, primele școli sistematice moderne cu predare în limba română.

Spunem azi și vom repeta mereu „Suntem moștenitorii unui tezaur și nu am fi demni să ne numim fiii părinților noștri, dacă l-am pierde”.

S-a deschis noul an cercetășesc

Asociația „Cercetașii Români Uniți” a dat startul unui nou an cercetășesc duminică, 1 octombrie. Festivitatea de deschidere a evenimentului a avut loc la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea.

Asociația „Cercetașii Români Uniți” a fost înființată în anul 2007 în Oradea, și are filiale atât în urbea de pe Crișul Repede, cât și în București și Râmnicu Vâlcea. Asociația este o organizație de laici în cadrul Bisericii Române Unite (Greco-Catolice), care urmărește formarea tinerilor prin metoda cercetășească tradițională propusă de Robert Baden-Powell și dezvoltată de Federația Scoutismului European. Conform tradiției, activitățile din cadrul organizației debutează toamna, printr-un program oficial și festiv: Deschiderea anului cercetășesc. Anul acesta evenimentul a avut loc sâmbătă, 30 septembrie, la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”. După obișnuitul careu de deschidere a avut loc ceremonialul de primire a cravatei pentru membrii noi. În continuare, copiii care făceau parte din ceata de lupșori au participat la ceremonialul de trecere la trupa de cercetași, una dintre condițiile „transferului” fiind împlinirea vârstei de 12 ani. Festivitatea a inclus o prezentare a asociației, a conceptelor specifice cercetășiei și a programului, pentru ca cei mai noi membri și părinții acestora să fie pe deplin informați. Copiii au fost implicați și în jocuri de cunoaștere și de mișcare, dar și în animarea liturghiei, care a fost celebrată de la ora 12.00, în Catedrala Sfântul Nicoale. „Deschiderea

anului cercetășesc înseamnă reluarea unui ciclu de activități pe care le desfășurăm pe fiecare ramură în parte și care culminează cu taberele de vară”, ne-a declarat Valeriu Domuța, organizatorul evenimentului. Activitățile se vor desfășura pe grupe de vârstă: lupșori/pui de lup 7-12 ani, cercetași/cercetașe 12-17 ani, drumeți/călăuze peste 17 ani.

„Cercetășia se adresează tuturor tinerilor, indiferent de confesiune, ce iubesc natura și aventura. Cercetășia urmărește sănătatea fizică, formarea caracterului, contactul cu natura și formarea abilității tânărului de a se descurca cu mijloace simple, descoperirea lui Dumnezeu”, a mai spus Valeriu Domuța.

www.crisana.ro

Vizita Cardinalului Coccopalmerio în Sălaj

Eminența Sa, Cardinal Francesco Coccopalmerio, președintele Consiliului Pontifical pentru texte legislative de la Vatican a vizitat și județul Sălaj.

Șimleu-Silvaniei a fost primul popas al Eminenței Sale, unde a fost întâmpinat în fața bisericii Greco-Catolice „Sfânta Treime” de către vicarul foraneu al Silvaniei, părintele Gheorghe Țurcaș, părintele Nicolae Bodea, protopopul Șimleului, și preoții Protopopiatul Greco-Catolic Șimleu-Silvaniei. Cardinalul Francesco Coccopalmerio a fost însoțit de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop de Oradea și de către Monseniorul Ioan Pop.

Cardinal Francesco Coccopalmerio s-a rugat în biserică împreună cu cei prezenți, după care a avut o întâlnire de aproximativ 20 de minute cu preoții din protopopiat.

Următorul popas a avut loc la Zalău

la grădinița administrată de Surorile Preasfintei Inimi a lui Isus iar mai apoi la Biserica „Sfânta Familie”, alături de părinții Părau Valer și Ciprian Robotin.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Triplă comemorare românească la Letavertes, în Ungaria

Memorialul „Vulcan-Irinyi-Popfiu” la Leta Mare (Letavertes) – personalități greco-catolice de origine română omagiate în Ungaria.

În data de 07 octombrie 2017, Auto guvernarea Română și Asociația Culturală a Românilor din orașul Leta Mare, județul Hajdu-Bihar, au organizat XXIII-a ediție a „Memorialului Vulcan-Irinyi-Popfiu”. În cadrul festivităților au fost elogiate personalități marcante de origine română, de religie greco-catolică, care se leagă de această localitate: Iosif Vulcan, Ioan Irinyi și Iustin Popfiu.

Iosif Vulcan (1841–1907), care a trăit în Leta Mare, a fost publicist și scriitor, membru al Academiei Române. A fost inițiatorul apariției revistei „Familia”, în care a debutat Mihai Eminescu, cu poezia „De-aș avea.” El este cel care l-a convins pe Eminescu să și schimbe numele, fiind considerat „nașul literar” al marelui poet. Ioan Irinyi, chimist și om de știință, a fost inventatorul chibritului cu fosfor iar Iustin Popfiu (1841–1882) a fost teolog, protopop greco-catolic și erudit scriitor.

La manifestare au participat ambasadorul României la Budapesta, Marius Lazurca și Florin Trandafir Vasiloni, consulul general al României la Gyula. Au mai participat Emilian Pavel, europarlamentar român, Pasztor Sandor, președintele Consiliului Județean Bihor, Szabo Odon, deputat, pr. Mihai Vătămănelu, vicar general al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, Tiberiu Juhasz, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria (ATRU) ș.a. Au contribuit la buna desfășurare a manifestărilor și au participat invitați din România, precum dr. Aurel Chiriac - directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea, Ioan F. Pop - custodele muzeului Iosif Vulcan din Oradea, ș.a.

Festivitatea a debutat cu o conferință la primăria

din localitate, unde au adresat cuvinte de salut președintele Autogovernării Române din Leta Mare, Gavril Crișan, primarul localității, Menyhart Karoly, Marius Lazurca, ambasadorul României la Budapesta, euro-deputatul român Emilian Pavel și președintele CJ Bihor, Pasztor Sandor. Pr. Mihai Vătămănelu și pr. Szimicsku Ferenc, protopopul de Leta Mare, au oficiat o slujba de pomenire în impunătoarea biserică din localitate, renovată în totalitate în cursul anului 2015. Biserica greco-catolică română din Leta Mare a fost construită în anul 1802. Pe iconostasul bisericii încă și acum se mai pot citi inscripții în limba română, care atestă că această comunitate este de origine română.

Prima depunere de corone de flori s-a desfășurat la mormântul lui Iustin Popfiu, situat în curtea bisericii greco-catolice din Leta Mare. Ceremonii de depuneri de coroane de flori au mai avut loc la Casa de Cultură a orașului Leta Mare, unde se află o placă comemorativă ridicată în cinstea lui Iosif Vulcan și în curtea școlii generale „Irinyi János”, unde se găsesc mormintele familiei Irinyi. Evenimentul s-a încheiat cu o cină comună, oferită de către organizatori.

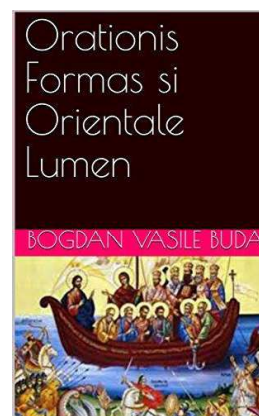
Apariție editorială

Volumul „Orationis Formas și Orientale Lumen” a părintelui Vasile Buda ne prezintă textele traduse în limba română a Documentului „Orationis Formas” și a Scrisorii apostolice „Orientale Lumen”, însoțindu-le de o prezentare precedentă pentru a facilita înțelegerea mesajului documentelor menționate.

Conform Documentului „Orationis Formas”, teologia este rugăciunea gândită; iar rugăciunea este teologie văzută și trăită, care devine un mod de cunoaștere, de trăire și de viață în Hristos. Se intră în rugăciune așa cum se intră în liturgie: pe poarta strâmtă a credinței.

Scrisoarea apostolică „Orientale Lumen” pune accentul pe cunoașterea teologică și spirituală a Bisericilor Orientale, iar din perspectiva ecumenică a acestui document magisterial reiese faptul că Bisericile Catolice Orientale sunt o punte de întâlnire și reciprocitate dintre Orient și Occident.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Vizita Cardinalului Leonardo Sandri la Blaj

Eminența Sa Cardinalul Leonardo Sandri, Prefectul Congregației pentru Bisericele Orientale, s-a aflat în perioada 30 septembrie – 01 octombrie 2017 într-o vizită în România. Printre locurile în care Eminența Sa a poposit s-a aflat și Blajul, centrul spiritual al Bisericii Greco-Catolice din România și sediul Preafericirii Sale Cardinal Lucian, Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice din România.

Cardinalul Leonardo Sandri a participat la lucrările Sinodului episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, alături de Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia.

În după masa zilei de sâmbătă, la Muzeul Arhiepiscopiei Majore, a fost organizată o sesiune științifică cu ocazia centenarului înființării Congregației pentru Bisericele Orientale, sesiunea având ca titlul „Un secol de comuniune”. De asemenea, Cardinalul Leonardo Sandri a expus o „lectio magistralis” despre începuturile Dicasterului pe care îl conduce și despre raporturile fructuoase dintre acesta și Biserica Greco-Catolică din România.

Duminică, în Catedrala „Sfânta Treime” din Blaj, a fost celebrată Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către Eminența Sa Cardinalul Lucian Mureșan, Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice, împreună cu Cardinalul Sandri, Arhiepiscopul Miguel Maury Buendia, Nunțiul Apostolic în România și membrii Sinodului Episcopilor și un sobor de preoți. După Sfânta Liturghie a fost pusă piatra de temelie pentru o nouă Biserică destinată persoanelor de etnie rromă din Blaj.

Din Eparhia de Oradea au participat la acest eveniment seminariștii din cadrul Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” însoțiți de către părintele rector Anton Cioba, vicerectorul Florin Bode, părintele spiritual Anton Rus și părintele administrator Eduard Roman, precum și un grup de credincioși conduși de către doamna Dana Păcală.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Cuvântul Preafericirii Sale Cardinal Lucian

Eminența Voastră,

cu bucurie și cu mare emoție, Vă adresez în numele clerului și al credincioșilor noștri urarea de bun venit.

Însă este prea puțin să Vă adresez doar un cuvânt de bun venit. Fiindcă aceasta Catedrală este și Casa Eminenței Voastre, acești credincioși sunt și ai Eminenței Voastre, tocmai fiindcă reprezintă o parte a poporului lui Dumnezeu încredințat grijii Congregației pentru Bisericele Orientale, sub îndrumarea Eminenței Voastre. În felul acesta, am putea spune: bun venit acasă Eminență, bun venit în Biserica noastră Greco-Catolică, care a așteptat acest moment cu atâta emoție și speranță, în bucuria de a celebra un secol de comuniune între Congregația pentru Bisericele Orientale și Biserica noastră. Și sunt deosebit de bucuros, în același timp, să adresez cuvântul de bun venit Excelenței Sale Nunțiului Apostolic în România, Mons. Miguel Maury Buendia, precum și Sinodului Episcopilor Bisericii noastre, autorităților civile, preoților noștri, persoanelor consacrate și bunilor noștri credincioși.

Bucuria Bisericii este cu atât mai mare cu cât vizita Eminenței Voastre întărește legătura de dragoste și de

comuniune între Biserica noastră și Sfântul Scaun. Acest Scaun Apostolic înseamnă pentru noi grija Apostolului Petru pentru oile sale pe pământ românesc, în această perioadă în care comunitățile noastre trăiesc o profundă reînnoire, o renaștere spirituală, fiind expresia unei dorințe puternice de a participa la lucrarea Bisericii.

În timpul călătoriei sale apostolice în România în anul 1999, Sfântul Părinte Ioan Paul al II-lea a spus: „La picioarele minunatului iconostas al Catedralei voastre de la Blaj, și-au găsit în cele din urmă odihna rămășițele pământești ale veneratului episcop Inochentie Micu Klein, un alt personaj care a iubit și a apărut cu generozitate și curaj catolicitatea sa, strâns legat fiind de identitatea sa de român”. Astăzi, alături de mormântul lui Inochentie Micu Klein, în această Catedrală își așteaptă învierea cardinalul de venerabilă memorie Alexandru Todea, precum și episcopul Atanasie Anghel, unul dintre părinții fondatori ai Sfintei Uniri cu Roma de la 1700, două figuri luminoase ale unei Biserici tinere, dar care a fost în măsură să ofere în cele trei secole de existență semne concrete de speranță pentru întregul popor român.

Eminența Voastră, amintirea jertfei mântuitoare-

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

re pe care o celebrăm la fiecare Sfântă Liturghie reînnoiește pe altar și în viața noastră momentul istoric al instituirii Euharistiei, acest testament de iubire pe care Dumnezeu-Isus Răscumpărător l-a încredințat Bisericii Sale, pentru a-l săvârși în amintirea Lui. Cu această ocazie Vă adresez și cele mai sincere felicitări pentru cei 50 de ani de Preoție pe care îi sărbătorim. În același fel, putem spune că în această Catedrală dedicată Dumnezeului Cel Unic și Întreit, taină inefabilă a comuniunii în diversitatea Persoanelor, istoria și prezentul Bisericii noastre se împletesc și ne dau motive de speranță pentru viitor. Și este o speranță puternică, precum cea care este însemnată în „prescură”, sau în pâinea pe care o folosim la Sfânta Liturghie, în formula IC XC NI KA: „El învinge”, „El este biruitor”. Această pâine, trupul lui Cristos care se dă pentru viața lumii, izvor și culme a activității noastre ecleziale, este puterea și hrana care ne-a întărit pe parcursul anilor de persecuție, speranța credincioșilor noștri.

Cu adevărat, El este biruința noastră, El este speranța noastră. În vremuri întunecate nu de mult apuse, au încercat să ne ia speranța și am ieșit reînnoiți. Au încercat să ne ucidă suflul vital, dar suferința ne-a făcut mai puternici. Am împărtășit, ca și creștinii din

vechime, pâinea durerii și am trăit revărsarea harului lui Dumnezeu în vremurile de încercare, dar am crescut în credință prin mărturia și prețul sângelui martirilor noștri, ei care acum contemplează mărirea Domnului în împărăția Lui.

Suntem aici pentru a sărbători comuniunea în Cel care ne unește: Isus Cristos, Mesia, lumina lumii, dar și pentru a da mărturie despre credința celor care ne-au precedat, și care „vin din strămtorarea cea mare și și-au spălat veșmintele lor și le-au făcut albe în sângele Mielului.” (Apocalipsă 7:14).

Bine ați venit, Eminența Voastră! Bine este cuvântat cel ce vine în numele Domnului!

www.bru.ro

Cuvântul de învățătură al Cardinalului Sandri în Catedrala Blajului

Preafericirea Voastră, Cardinal Lucian, Excelența Voastră Arhiepiscop Miguel Maury Buentia, Nunțiu Apostolic în România, Preasfințiile Voastre membri ai Sinodului Episcopilor Bisericii Greco-Catolice din România, Excelențele Voastre. Distinse autorități, Cucernici Părinți, călugări, călugărițe și seminariști, Dragi surori și frați întru Domnul!

1. ”Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru Cel din ceruri este milostiv”

Am ascultat lectura din Evanghelia după Luca, din așa-numita „cuvântare de pe câmpie”, în capitolul al șaselea, care începe cu Feririle și se termină cu cuvintele pe care le-am citat, și care par să fie ca o pecete a întregului fragment. Prin urmare, atitudinea la care Isus ne cheamă este mult mai profundă decât o simplă regulă sau un comportament moral: înseamnă „să fim” precum Tatăl, să fim în stare să semănăm în viața noastră de zi cu zi cea îndurare pe care o primim de la El mereu. Iar Dumnezeiasca Liturghie pe care o celebrăm

este ca o ușă deschisă, care ne face să ne reîntoarcem la jertfa unică și definitivă a lui Cristos, El care își dă viața pe cruce pentru noi, și care îi este restituită de Tatăl în dimineața Paștilor. Dacă noi înșine nu ne dăm seama de acest dar al harului pe care îl primim, credința noastră nu va fi decât o respectarea unei religiozități exterioare, dar care nu ajunge să ne atingă inima, așa cum Isus vrea să fie cu fiecare dintre noi. Evanghelia ne oferă câteva exemple concrete de îndurare pe care putem să o manifestăm unii față de alții: să fim în stare să facem bine celor care ne voiesc răul, să dăruim în mod gratuit fără a aștepta vreo recompensă, până chiar să îi „iubim pe dușmanii noștri”. Simțim toată frumusețea și provocarea acestei chemări a Domnului, însă uneori, putem să o recunoaștem cu sinceritate, poate că ne încearcă un sentiment de revoltă: de ce să iubim în acest fel, de ce trebuie să ne facem mici, lăsând cel puțin aparent loc celor care comit răul și practică nedreptatea și corupția? Domnul nu vrea să fim un popor resemnat în fața răului și al răspândirii acestuia în lume, prin minciuni și diferite forme de violență; cu toate acestea, ne

(continuare în pag. 12)

(urmare din pag. 11)

cere mai întâi să medităm la cuvintele Evangheliei de astăzi contemplându-L pe El răstignit. De pe lemnul crucii, El și-a iubit dușmanii, i-a iertat pe persecutori, a dăruit viață celor care nu o meritau. Dar există ceva mai mult: El a făcut din viața Sa un dar desăvârșit, o totală abandonare încredințându-se Tatălui și voinței-Sale, pentru ca noi să primim viața și iertarea păcatelor. Lumea nu este schimbată și nici nu este mântuită prin proiectele sau prin propunerile de bună credință ale noastre ale oamenilor, ci a fost răscumpărată în Cristos. Noi dorim să ne sprijinim Da-ul zilnic rostit către Dumnezeu, de Da-ul Său ce ne este descoperit în Cristos, dorim ca fidelitatea noastră față de El și față de frații noștri să fie reflectarea planului său mântuitor de a ne iubi până la sfârșit. Faptele noastre, lucrările noastre individuale și comunitare de dragoste, să fie o reflectare a luminii pascale, și precum steaua care i-a călăuzit pe magii veniți de departe, tot astfel să îi facă și pe cei necredincioși să recunoască prezența Cuvântului făcut trup. Să nu ni se pară prea ridicată această chemare, fiindcă nu facem decât să repetăm cuvintele din prima lectură: „Îți este de ajuns harul Meu, căci puterea Mea se desăvârșește în slăbiciune”.

2. De această „slăbiciune plină de har“ este în mod deosebit martor viu Biserica Greco-Catolică din România, începând cu Capul și Părintele ei, iubitul Cardinal Lucian: ca și pentru mulți alții, credința sa în Dumnezeu și fidelitatea față de comuniunea cu Urmașul lui Petru au fost puse la încercare, fiind ispitite să fie acoperite de întunericul persecuției și al închisorii, dar odată ce au trecut norii furtunii, au revenit la lumină și la strălucire. Totul este har, ne repetă episcopii care și-au dat viața în închisorile regimului comunist, iar noi ne încredințăm rugăciunilor lor cu speranța că vom auzi în curând numele lor rostite de Biserică, recunoscându-i vrednici de cinstea altarelor prin beatificare: le mulțumesc tuturor celor care lucrează pentru această recunoaștere, dar mai presus de toate rugăciunea noastră plină de încredere își va aduce aportul decisiv. Tocmai când mă găseam în Ucraina, în urmă cu câteva luni, vizitând Biserica Greco-Catolică care Vă este soră în persecuție și în martiriu sub regimul socialist ateu, am aflat din presă despre promulgarea unui document pontifical prin care Papa a introdus o nouă posibilitate pentru începerea procesului de beatificare și de canonizare a unor credincioși: și anume dăruirea vieții. Sfântul Părinte scrie: „Este sigur că jertfiera eroică a vieții, propusă și întărită de dragoste, exprimă o imitare adevărată, deplină și exemplară a lui Cristos și, prin urmare, i se cuvine acea cinstire pe care comunitatea credincioșilor o acordă celor care au acceptat în mod voluntar martiriul sângelui, sau care au exercitat în grad eroic virtuțile creștine”. Fiind acolo, dar și vizitând comunitățile voastre în aceste zile, sunt tot mai convins că aceasta

este principala cale de a rămâne fideli astăzi moștenirii lăsată nouă de către înaintași și de maeștrii noștri în credință: nu este suficient să privim la martiriul lor, să îl facem cunoscut și să fim mândri de acesta, ci este necesar ca pilda lor să ne îndemne în a-L urma alături de ei pe Cristos. Chiar și astăzi, și putem spune poate chiar mai mult astăzi, lumea are nevoie de martori credibili, de tineri capabili să facă alegeri curajoase pentru a se dăruia în consacrarea preoțească, călugărească, misionară sau de căsătorie; de tineri căsătoriți care se poartă înfrunța cu curaj provocările de zi cu zi ale vieții de căsătorie, ținând seama de faptul că sunt semne ale iubirii lui Dumnezeu în lume; de bărbați și de femei care să se dăruiască în sectoare precum educația, politica, asistențelor săraci, bolnavi, marginalizați, și care să își trăiască zilnic și cu înțelepciune dăruirea de sine în vederea unei societăți mai umane, anticipând venirea cerurilor noi și a pământurilor noi, unde se va sălăslui dreptatea și pacea. Martirii noștri ne spun: „Dacă ești al lui Cristos, trăiește pentru El, dăruiește-te Lui fără rezerve și El nu te va lăsa singur”.

3. Vă amintiți cuvintele pe care le-a rostit Sfântul Ioan Paul al II-lea la celebrarea Sfintei Liturghii de la București pe 8 mai 1999. Din capitală, aceste cuvinte ajungeau prin gând și afecțiune la acest iubit oraș, Blajul, supranumit „Mica Romă”: „Gândul meu nu poate să nu zboare spre Blaj. Sărut în chip spiritual acel pământ de martiriu și îmi însușesc mișcătoarele cuvinte ale marelui poet Mihai Eminescu, care se referă la el: Îți mulțumesc, Dumnezeule, că m-ai ajutat să-l pot vedea”, și continua „astăzi sunt cu voi, fii ai Bisericii Greco-Catolice Române, voi care mărturișiți de trei secole, prin sacrificii uneori nemaiauzite, credința noastră în unitate...”, dorindu-și un elan nou în relațiile inter-eccleziale și ecumenice, și asupra cărora trebuie mereu să cercetăm și să repornim la drum: „Vindecați rănila trecutului prin dragoste. Suferința comună să nu nască separări, ci să izvorască minunea împăcării. Oare nu acesta este miracolul pe care lumea îl așteaptă de la cei credincioși?”

4. Din „Mica Romă“ gândurile noastre se îndreaptă spre Cetatea Eternă, Roma, scaunul Urmașului lui Petru, Celcare m-a însărcinat să Vă aduc salutul Său, încurajarea și binecuvântarea Sa. El cunoaște dorul vostru arzător de a putea în curând să îl îmbrățișați pe aceste meleaguri și speră să sosească ziua în care acest dor să se împlinească. Până atunci, ne unim în rugăciunea de cerere și de mijlocire către Preasfânta Maică a lui Dumnezeu, în această țară numită „Grădina Maicii Domnului”, prin cuvintele cântului care răsuna pe buzele voastre în timpul persecuției: „Nu lăsa Măicuță să pierim pe cale, căci noi suntem fiii lacrimilor Tale”. Amin.

Grădinița Mina, cea mai nouă din Oradea, a fost sfințită sâmbătă

Copilași de câțiva anișori, părinți, voluntari, preoți și prieteni ai bisericii deopotrivă au participat, sâmbătă, la sfințirea celei mai noi grădinițe din cartierul orădean Velența, de lângă Biserica Greco-Catolică „Schimbarea la față”.

Festivitatea a început la ora 10, la biserică, cu Sfânta Liturghie la care a luat parte, pe lângă parohul Gavril Bubo, protopop al Oradei, mai mulți preoți români și italieni, în frunte cu preasfințitul Virgil Bercea, episcopul greco catolic.

După slujbă, participanții au traversat strada la noua grădiniță, secție a grădiniței Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea, care, potrivit directoarei Antonia Nica, deservește 27 de copii cu vârste între 3 și 6 ani.

În discursul său, episcopul a ținut să le mulțumească și să-i binecuvânteze pe toți cei care s-au implicat în reabilitarea și înființarea grădiniței, pe educatoare, pe copiii care învață aici, pe părinți și pe oaspeții sosiți tocmai din Italia pentru eveniment.

„Considerăm că pentru o parohie, pentru o comunitate, e foarte important să existe structuri care să susțină lucrarea bisericii, precum școlile sau grădinițele. E foarte important pentru acești copii mici, care vor fi educați în această grădiniță, pentru că se vor maturiza, vor crește pe lângă această parohie și vor deveni mai târziu creștini buni. E importantă și prezența părinților, care vor veni aici și vor crește și dânsii cu aceeași bucurie în inimă și vor simți bucuria prezenței lui Isus în viața lor. Vă asigurăm de susținerea noastră, vă vom fi alături”, a spus, la rândul său, preotul italian Don Alfredo Savoldi, reprezentant al Asociației Chiese dell’Est, care a contribuit la proiect.

Între participanții la eveniment s-a numărat și dr. Gheorghe Carp, managerul Spitalului Județean, care a ținut să sublinieze importanța contribuției fundației Chiese dell’Est în viața comunității orădene. Totodată el a transmis felicitările și susținerea primarului Ilie Bolojan, plecat din țară, pentru Biserica greco catolică și pentru proiectele ei. „Trebuie să vă mărturisesc că renașterea spitalelor în Oradea a început cu o donație și cu o finanțare din partea acestei fundații”, a spus Carp, amintind de investițiile asigurate la Spitalul Municipal.

Grădinița Mina, numită așa în memoria italiencei Giacomina Martani, o voluntară care s-a implicat mult în proiectele bisericii greco catolice în Bihor și decedată în 2005 urma unui cancer galopant, a fost ridicată de parohul Bisericii Greco-Catolice „Schimbarea la față”, preotul Gavril Bubo, cu sprijinul unor binefăcători italieni, între care asociațiile Chiese dell’Est (Bisericile din Răsărit), înființată cu scopul de a sprijini bisericile din fostele țări comuniste,

congregația de maici Ancelle della Chiesa (Slujnicele Bisericii) și asociația Famiglie e Solidarietà (Familie și Solidaritate).

Clădirea a fost cumpărată de biserică și apoi reabilitată astfel încât acum este un loc foarte prietenos pentru cei mici. De altfel, acest fapt s-a văzut inclusiv de pe fețele copilașilor prezenți sâmbătă la festivitate, care s-au comportat ca acasă. Prichindeii s-au așezat, pe pernute, pe podea, iar unul dintre ei chiar s-a întins, punându-și o pernă sub cap.

„Mina a fost o persoană foarte dragă nouă tuturor, un voluntar care ne-a ajutat și la construirea casei de copii, de la Telechiu, și la 2 ani după ce s-a terminat casa, a fost chemată la o altă misiune în ceruri”, le-a împărtășit părintele Bubo celor prezenți.

De altfel, cel mai emoționant moment al festivității a fost cel în care soțul voluntarei, Franco, prezent la Oradea împreună cu cei trei copii ai lor, Ștefan, Irene și Eliza, a citit o scrisoare către soția sa, în care îi povestea, ca și cum ar fi aieuea, cât de caldă, de săritoare era și cât de mult îi încuraja pe toți, chiar și atunci când ea era cea care avea nevoie de încurajări. „Este o zi dedicată ție, în amintirea a ceea ce ai încercat să fii, să trăiești și să construiești. Îmi aduc aminte că visul tău din adolescență era să devii educatoare”, a spus Franco.

Emoționante au fost și intervențiile ficelor adolescente ale Minei, Irene și Eliza, care au adus un buchet de trandafiri galbeni din partea bunicii lor, prea bolnavă ca să poată ajunge la festivitate. Fetele au fost mișcate până la lacrimi, moment în care episcopul Bercea le-a îmbrățișat, la fel ca pe tatăl lor, prezent acolo.

De precizat că în cursul după amiezii, reprezentanții organizațiilor italiene se vor duce la Liceul Greco-Catolic pentru a acorda 28 de burse unor elevi merituoși, de câte 300 de euro pe an, susținute de familii din Italia care au pierdut pe cineva drag și vor să ajute în amintirea acestora.

Raluca AVRAM

www.ebihoreanul.ro

Alin CREȚU

COPILĂRIA ADEVARATĂ *VERSUS* CEA DIGITALĂ

Copilăria reprezintă pentru oricine un tărâm de povești. Nimeni nu știe când începe și când se termină. Știm doar că ne trezim într-o bună zi oameni mari și ne tot amintim apoi ce frumos era și cât de fericiți eram în acel rai care nu se mai întoarce. De câte ori nu ne amintim de ce făceam acum 20 de ani și nu ne amuzăm? Între copilăria generațiilor din anii '80 și cea de acum există cu siguranță o diferență sesizabilă. Este și firesc, având în vedere că lumea este într-o continuă evoluție. Copiii de azi sunt evoluți, sunt în ton cu tehnologia, dar nu și esența copilăriei, care este jocul, visul, libertatea, lipsa grijilor, lucruri care predispun mai mult la creativitate și formarea unei gândiri autonome.

Copilăria trăită cu visuri și bucurii bazate pe jucării simple, uneori din sărăcie, în care ne puteam lupta cu zmeul cel rău și credeam că suntem amici la cataramă cu Harap-Alb și cu Ileana Cosânzeana nu era oare mai frumoasă decât copilăria celor de azi, petrecută printre amici virtuali, focuri pe calculator și desene animate cu monștri și personaje science-fiction? Cu siguranță, suntem subiectivi, dar ceva adevăr trebuie să fie la mijloc.

Copiii de astăzi trăiesc destul de diferit față de cum am trăit noi acum 20 de ani. Am crescut cu poveștile părinților și bunicilor, într-o lume în care nu existau jocurile pe calculator, dar pierdeam ore în șir în spatele blocului, jucând „Rațele și vânătorii”, „Nouă cărămizi”, „Flori, fete sau băieți...” și câte și mai câte jocuri, care ne trimiteau seara la culcare fără să ne mai dorim să mai mâncăm.

Nu aveam role, nici telefon mobil, pe atunci erau oricum puține familii cu telefon fix. În schimb, aveam respect deosebit pentru învățători și profesori.

Copiii de azi sunt fericiți cu ceea ce au, sunt și ei lipsiți de griji, au părinți care le împlinesc dorințele, în măsura posibilităților. Însă lucrurile s-au schimbat foarte mult față de anii '80 - '90. Dacă atunci ne bucuram de o ciocolată chinezească, o portocală sau o banană, acum copiii le au la dispoziție oricând, nu știu cât le mai prețuiesc. Însă ceea ce cu toții observăm este faptul că destul de mulți copii ai zilelor noastre își trăiesc copilăria în spații închise, limitate, aproape tot timpul în fața calculatorului. Chiar și cei mai mici au adresă de messenger și corespundă instant cu amici din toată țara sau chiar din lumea întreagă. De când computerul a intrat în fiecare casă, ei și-au găsit alte preocupări. Sunt extrem de interesați de jocuri de ultimă generație, care le-au luat locul celor în aer liber și pline de entuziasm. Copilăria din ziua de azi, deși este trăită într-o lume a progresului tehnic, duce la un lucru mai puțin sănătos, îi face pe copii mai introvertiți, legați artificial de lumi paralele cu cea reală, de calculator și de tot felul de rețele de socializare. Este mult mai ușor acum să-și facă prieteni virtuali, în dauna prietenilor adevărați, ceea ce este păcat, deoarece acele prietenii care se leagă în copilărie, la vremea jocului,

pot rămâne pe toată viața.

Spre deosebire de generația care a copilarit în comunism - fie și în ultimii ani ai acelei perioade -, cei mici de azi au acces la tot felul de filme și emisiuni unde limbajul lasă de dorit. Acestea au adesea influențe negative asupra celor mici, bineînțeles nu a tuturor, dar din nefericire o paletă tot mai largă de copii este influențată. Drept urmare, ei împrumută de acolo un limbaj nepotrivit sau imită un anumit comportament neadecvat pentru vârsta lor. Cu alte cuvinte, ei se lasă influențați de tot ceea ce se petrece în lumea adulților și se maturizează mult mai devreme decât ar fi cazul. Un alt adevăr este acela că cei mici de acum nu mai citesc așa mult cum o făceam noi noi. Tot mai puțini știu povești. Sunt mult mai preocupați de informațiile pe care le găsesc pe net și cred că le sunt de ajuns pentru a-și forma o cultură generală. Însă nu este adevărat. Cu cât ai acces la mai multe informații (fără să citești din cărți), cu atât nu știi ce să alegi și să-ți dai seama ce este mai potrivit pentru tine. Formarea unui om se face din copilărie, de aceea este foarte important să citim, deoarece lectura ne așază pe făgașul bun, valabil pentru o viață de om. Deși copilăria de ieri nu era una foarte bogată, ne aducea multă bucurie prin lucrurile simple care existau. Totul se prețuia altfel. Preocuparea mai mare pentru cărțile specifice vârstei lor, pentru joaca în aer liber cu imaginația care dezvoltă personalitatea fiecăruia, în detrimentul computerului, ar fi mult mai potrivite pentru vârsta lor și mult mai educative. Există pericolul ca generația crescută în rețele virtuale de prietenie și joc artificial să creadă că e normal ca toată lumea să aibă același punct de vedere, să fie totul tras la un indigo prin care nu se distinge personalitatea nimănui în mod distinct.

Ceea ce se întâmplă cu jucătorul în fața unui ecran poate fi încadrat cu succes în principiul de condiționare operantă al lui Sincer. La fel ca și șoarecii care primeau întărire după fiecare apăsarea aleatoare a unei manete, și îi făcea să transforme acest lucru într-un comportament frecvent, iar apoi întărirea putea să devină selectivă sau discriminatorie, adică răspunsurile ajungeau să fie întărite în anumite condiții și nu în alte condiții, la fel și jucătorul care apasă o manetă primește întărire din partea jocului și îl face să continue, multe ore în șir, fără un auto-control stabil. Dacă stăm să ne gândim la populațiile ținta și la începuturile dezvoltării tehnologiei, cu ani în urmă aceasta era accesibilă doar adulților care urmau cursuri specializate pentru a se putea angaja în medii care utilizau această tehnologie, în schimb în zilele noastre copii ajung să fie în preajma televizorului de când se nasc, să folosească telefonul de la un an, tableta și calculatorul de la cel mult doi. Dacă un copil poate renunța mai ușor la a sta cu ochii într-un aparat, dacă este stimu-

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

lat corespunzător și poate fi antrenat în alte activități mai sănătoase, dacă îi sunt prezentate, cu un adolescent care ajunge să abuzeze de tehnologie este mai greu de negociat, iar aceste lucruri trebuie puse și pe seama schimbărilor ce vin odată cu vârsta la care este supus acesta. Tinerii se simt nevoiți să “funcționeze” în trei dimensiuni: trecut, prezent și viitor. În mod conștient și inconștient, adolescenții sunt încă prinși în problemele copilăriei, mai ales în cele legate de relația cu părinții și de mediu. În același timp, ei încearcă să își dea seama la ce anume să se aștepte de la viitor. Apoi, trebuie urmată și cea de-a treia direcție: preocuparea legată de prezent. Unde se află ei acum și ce anume se întâmplă cu mintea și corpul lor, de unde vin toate aceste schimbări la care sunt supuși. Este foarte ușor ca pentru un adolescent care este bombardat cu o multitudine de informații bulversante pentru el și pentru perioada pe care o trăiește, să greșescă atunci când trebuie să aleagă între ce e bine și ce e rău, fie că este vorba de alcool sau droguri. Să adere la un grup social care nu respectă normele morale ale societății, dar care îi oferă sau doar îi dă impresia că îi oferă suportul emoțional de care are nevoie. Atunci când trebuie să facă față unor părinți autorități, unui divorț sau confruntării cu eșecul școlar, ei pot găsi în intermediul tehnologiei fie un aliat în lupta cu toate aceste elemente, fie un mijloc de evadare, un spațiu de siguranță, un prieten adevărat. Și aceste lucruri de multe ori pot înclina negativ balanța. Un alt element important la calea spre dependență îl reprezintă și modelul parental, iar acest lucru nu trebuie privit cu indiferență. Dacă copilul și apoi adolescentul are părinți care își petrec o mare parte din timpul liber în fața calculatorului sau în fața oricărui fel de tehnologie, cu siguranță va adopta aceleași metode, din moment ce primul său model, părintele, își desfășoară în felul acesta cea mai mare parte din timp. Efectele dependenței asupra copiilor, dar și adulților sunt drastice, și pot porni de la dezorganizarea vieții curente până la pierderea slujbei, a relațiilor sociale, sentimentale și familiale și, în cazuri extreme, chiar deces. Nu puține sunt cazurile în care adolescenți aparent perfect sănătoși fizic au decedat în urma dependenței de jocurile pe calculator, sau au imitat scene din jocurile pe calculator și au ajuns să comită omucideri. Printre simptomele dependenței de jocuri se numără izolarea în cameră, ignorarea părinților și a prietenilor, ignorarea meselor și a igienei personale, lipsa poftei de viață, scăderea performanțelor școlare. Iar cercetările susțin faptul că un adolescent dependent de jocuri care va deveni un adult dependent de jocuri, se va integra în rândul șomerilor, pentru că o persoană care are timp de jucat între orele târzii ale dimineților, care sunt orele specifice gameților, va trebui să doarmă toată ziua pentru a fi pregătit de o nouă noapte albă în fața ecranului. Reprezentanții Asociației Americane de psihiatrie susțin că într-un procent aproximativ E la sută dintre adolescenți joacă jocuri

video, iar aproximativ E la sută dintre aceștia ar putea fi dependenți. Specialiștii americani susțin că dependența de jocuri este mai des întâlnită în cazul copiilor care încep să joace de la vârste foarte fragede. Acest lucru poate fi explicat și prin prisma faptului că este mai greu să iei un adolescent din fața ecranului, dacă acesta a fost prezent în viața lui încă din copilărie. Cele care creează cel mai adesea dependențe sunt cele online, cu mulți jucători, susțin specialiștii. Keith Bakker, care este fondatorul singurei clinici din Europa care se ocupă cu tratarea dependenței de jocuri, aflată în Amsterdam, Olanda, susține că zece la sută dintre cei ce se joacă pe calculator sunt și dependenți de acesta. Clienții acestei clinici sunt în majoritatea copii și prezintă simptome similare cu cele ale dependenței de droguri, iar o analiză detaliată a cazurilor arată că E la sută dintre pacienți nu au avut nevoie de consiliere specifică, ei putându-și rezolva problemele cu ajutorul părinților și pedagogilor. În cazul în care un adolescent petrece mai mult de E de ore pe săptămâna jucându-se, se poate considera că avem de-a face cu un comportament obsesiv. Iar cei care pot fi incluși aici sunt mai înclinați să dezvolte probleme mentale și să nu dea randament în școală. Tot în privința incidenței, națiunea care este considerată de experți ca având cea mai înverșunată cultură a jocurilor din întreaga lume, este reprezentată de Coreea de Sud, iar gradul de alarmare al autorităților i-au făcut să adopte și măsuri în aceste privințe. Guvernul Sud Coreean a deschis o linie telefonică specială pentru dependenții de jocuri și de asemenea au fost deschise sute de spitale private și clinici psihiatrice care tratează aceste probleme. Ei estimează că 2,4 la sută din populația cuprinsă între vârsta 9-E de ani suferă de dependență și alți E,2 la sută sunt la limita dependenței potrivit unei cercetări finanțate de către guvern. Și definesc această dependență ca obsesia pentru jocuri până la punctul în care intervine derivarea de somn, dezagregarea vieții de zi cu zi și care poate ajunge la pierderea simțului realității. Iar aceste sentimente pot fi cuplate cu depresia și sentimentul renunțării atunci când nu au acces la jocuri. Statisticile din Coreea de Sud evidențiază că între anii E și E au fost înregistrate două morți, pe când în E au fost înregistrate E morți din pricina unor cauze care au avut legătura cu dependența de jocuri. Din punct de vedere medical, cele mai multe morți au fost atribuite unei rupturi în circulația sângelui cauzate de poziția nemișcată a statului pe scaun pentru prea mult timp, o problema cunoscută sub denumirea de “sindromul clasei economice”. Dacă ar fi să realizăm un portret al jucătorului care ajunge dependent și al dependentului, desigur că ar trebui să ne uităm în mai multe privințe esențiale pentru această urgență. Astfel, fie că ne referim la o copilărie tumultuoasă care a oferit o bază pentru dependența de mai târziu, și când spun “tumultuoasă” mă refer la faptul că evenimentele petrecute l-au făcut pe adolescent să se refugieze în fața ecranului. Fie

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

că ne referim la o încercare eșuată de educare, în care copilul a fost pus în fața televizorului și apoi a calculatorului de mic pentru faptul că “este cuminte, nu deranjează și mai și învață ceva”. Fie că această dependență a rezultat în urma unor încercări nereușite de creare a relațiilor interpersonale, în care adolescentul, încărcat cu dezamăgirea unei lumi imperfecte sau care nu a reușit să îi ofere o plasă de siguranță, ajunge să găsească în intermediul ecranului un prieten adevărat, care nu îi scoate în evidență așa zisele defecte, ba mai mult îi oferă întăriri emoționale la fiecare “nivel câștigat”. Trebuie să fim conștienți că un astfel de adolescent, poate prezenta probleme de natură emoțională, de socializare, și comportamente de abandon școlar, în circumstanțe extreme, pasiionatul de jocuri ajunge să se detașeze de existența reală și să uite să mănânce sau să doarmă. În plus, petrecerea unei perioade excesive în fața computerului poate conduce și la problem de sănătate, cum ar fi cele legate de o poziție incorectă a corpului sau în unele cazuri probleme de alimentație, fie că este vorba de malnutriție, fie că este vorba de obezitate din cauza sedentarismului. În privința malnutriției o cauză ar putea fi faptul că, având o relație cu personajele din joc, în situația în care ai realizat ceva considerabil (ai ucis un monstru, ai rezolvat o problemă, ai trecut la un alt stadiu), pot apărea sentimente artificiale, generate de endocrine, care păcălesc organismul și ascund senzația de foame. Trebuie accentuat faptul că aceste lucruri esențiale despre care am vorbit se vor refrânge asupra întregii lui vieți viitoare fără o intervenite promptă și de specialitate. Trebuie privit cu o responsabilitate crescută și antecedentul, pentru că este esențialmente mai ușor să previi decât să repara, iar odată cu evidențierea antecedentului putem scoate la lumină și factorii care au dus într-o astfel de direcție și măsura în care se poate repara, dar și estimarea timpului necesar.

Ce putem face? Aș dori să încep, mai degrabă cu ce nu ar trebui să facem. Și aici ma refer la a interzice brusc orice acces la tehnologie a adolescentului. Ar putea fi primul gând rațional al oricărui părinte. Așa cum am vorbit și se știe, adolescența este o perioadă tumultuoasă în viața fiecăruia, în care ruptura de părinți se poate realiza foarte ușor dacă nu suntem atenți. Astfel, în cazul în care se observa un început de dependență, cel mai rău lucru pe care l-am putea face este să “rupem Răul din rădăcină”, adică să întrerupem orice acces la tehnologie, și aceasta datorita faptului că și ruptura dintre părinte și adolescent va fi pe măsură și cu greu recuperabilă. Însă ce am putea să facem, una dintre soluții ar putea fi tehnica contractului, care presupune realizarea unui angajament atât din partea adolescentului, cât și din partea părintelui. Acesta din urma, prin intermediul contractului îi poate da adolescentului cu atâția bani mai mulți cu cât petrece mai puține ore în fața calculatorului. Sau chiar și cu ajutorul notelor se poate realiza tot un contract, astfel dacă ia o anumită notă la o anumită materie, specificată în contract, acesta poate petrece o perioadă mai lungă

în fața calculatorului. O alta metodă, poate fi reprezentata de realizarea unui program, în privința accesului la tehnologie. Astfel, adolescentul poate avea un interval orar în fiecare zi în care să aibă acces, iar acest interval trebuie sa fie unul strict, din moment ce ne-am luat un angajament. Orarul trebuie respectat de către adolescent, iar acest lucru se poate realiza în mare parte și dacă o astfel de metodă a fost introdusă de la primele contacte cu tehnologia sau de când era mic. Pentru că, dacă pe perioada copilăriei au avut acces nelimitat la tehnologia din casa, iar în perioada adolescenței acest lucru se întrerupe brusc, sau un unele cazuri chiar și treptat, putem avea parte de o revoltă din partea adolescentului, care poate strica relația, părinte copil. Iar dacă nu este prea târziu, o alta metodă poate include antrenarea adolescentului în diferite activități, atât specifice vârstei cât și de folos unei dezvoltări armonioase, psihice și fizice. Astfel, acesta poate fi înscris la diferite cluburi, fie ele sportive sau nu, în cazul în care acesta nu dorește cu desăvârșire să facă sport. Important este ca acesta să aibă o plajă largă de unde să aleagă și cel mai important este să descopere și dacă se poate într-o maniera individuală beneficiile unei astfel de petrecere a timpului liber, prieteni, o energie pozitivă oferita de sport, susținerea unei cauze nobile, etc. Însă poate cel mai important lucru care îl poate face pe adolescent să nu ajungă dependent de tehnologie este relația cu familia și ceea ce se înțelege prin acest lucru. Dacă ne gândim, din moment ce familia este implicată în viața adolescentului și păstrează o relație strânsă cu acesta și cu viața acestuia, fără însă a trece anumite granițe care apar în această perioadă pentru tânăr, putem spune cu desăvârșire că incidența unei dependențe de tehnologie ar fi mult mai mică. Iar din moment ce părintele îi oferă un model de urmat sănătos, adică el este antrenat în activități benefice și sănătoase pentru fizic și psihic, adolescentul va avea succes mai mare în preluarea unor astfel de metode sănătoase de desfășurare a timpului liber, pe care poate va reuși să le realizeze împreună chiar și cu părintele. Dependența de calculator în rândul tinerilor este un lucru cert și prezent printre noi și printre cunoștințele noastre. Iar la fel ca în orice dependența primul pas spre vindecare este conștientizarea. Există autori care pun pe un plan extrem de îndepărtat, faptul că există o dependență în acest sens plus toate efectele acesteia și promovează mai degrabă caracterul educativ al jocurilor video, care fără îndoială poate exista într-o anumită măsură. Dar un alt lucru foarte important de care trebuie să fim conștienți este și că, la fel ca și companiile farmaceutice care își promovează medicamente pentru a lua în continuare medicamente, la fel și producătorii de jocuri, sunt “nevoiți”, pentru a supraviețui pe piața să realizeze jocuri care să se vândă și să îi ajute să se mențină în topuri. Însă, cu ceea ce trebuie să rămânem este că totul stă în mâinile adultului și acesta se poate folosi de mijloace adecvate pentru a oferi copilului, adolescentului și viitorului adult o dezvoltare armonioasă.

“Un milion de stele”

Acțiunea “Un milion de stele” este o inițiativă Caritas și se desfășoară, în prezent, în mai multe țări europene (Germania, Franța, Belgia, Luxemburg, Elveția și România).

Evenimentul are loc în fiecare an, iar anul acesta l-am organizat pentru a cincea oară la Oradea și a doua oară la Beiuș. Activitatea a făcut parte din proiectul „Ziua Internațională pentru Eradicarea Sărăciei”, cofinanțat de către Consiliul Județean prin Direcția de Dezvoltare și Implementare Proiecte Bihor.

Un milion de stele s-a desfășurat în Piața Unirii din Oradea, în 17 octombrie 2017, și a început cu aprinderea lumânărilor, urmat de un ceremonial de sfințire a lor, cuvântul episcopilor și cuvântul autorităților prezente urmate de un moment artistic. Seara s-a încheiat cu binecuvântarea episcopilor și invitarea participanților să ia cu ei acasă lumânările aprinse ca semn de solidaritate cu cei săraci, bolnavi și marginalizați.

Scopul acestui eveniment a fost de a oferi semne vizibile pentru o societate solidară și o lume dreaptă, de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale și constă în iluminarea locurilor și clădirilor reprezentative din cât mai multe orașe și comunități cu ajutorul lumânărilor exterioare și prin chemarea la solidaritate cu cei săraci, bolnavi sau marginalizați.

Totodată se dorește încurajarea cetățenilor de a se implica în crearea unei schimbări reale prin voluntariat, prin donații de haine și alimente, prin donații în bani precum și prin alegerea unor produse și servicii oferite de structurile de economie socială: CEO CONSTRUCT, CEO STORE și ARDOR D-LUX.

PSS Virgil Bercea: *suntem aici, în această seară pentru a aprinde o lumânare pentru cei care au mai puțin decât mine și decât dumneavoastră, pentru cei care trăiesc în condiții mizere fără nici o apartenență confesională sau națională, ei nu sunt nici români, nici maghiari, nici romano catolici, nici greco-catolici, nici ortodocși, ei sunt săraci. Știm să ne apropiem de acești oameni cu suflet curat precum lumina unei lumânări? Reușim cu adevărat să-i înțelegem? Și să le aducem un moment de pace și de bucurie în sufletul lor?*

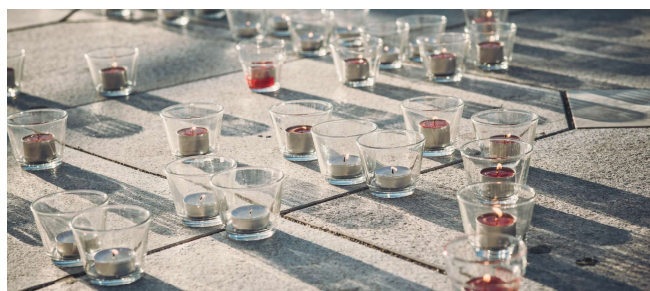
PSS László Böcskei: *Oare este suficient ce facem noi aici? Lumina acestor lumânări nu este suficientă. Este doar un gest. Dar un gest care să ne lumineze mai mult și să nu trecem cu prea mare ușurință peste aceste realități care nu sunt simbolice. Aceste lumânări mai au și un alt mesaj, un mesaj mai personal, pentru că cei care sunt investiți cu autoritate publică să o folosească spre binele oamenilor, un mesaj pentru noi care ne spunem creștini să nu ne rezumăm doar la cuvinte frumoase, ci să trecem la fapte și un mesaj către toți indiferent de apartenență etnică sau religioasă ca împreună să muncim la făurirea unei lumi unde toți să se simtă în siguranță așa cum cere demnitatea omului.*

SÁNDOR PÁSZTOR, președintele Consiliului Județean Bihor: *cred că cel mai important lucru al acestui eveniment este de a atrage atenția asupra sărăciei și sunt mulțumit că Consiliul Județean Bihor a putut fi parte la organizarea acestui eveniment.*

Arina Moș, director general Administrația Social Comunitară Oradea: *doresc să mulțumesc atât în numele ASCO cât și a primarului domnul Ilie Bolojan, celor două ONG-uri serioase, Caritas Eparhial și Caritas Catolica cu care avem de ani de zile parteneriate loiale și solide. Nu vom putea eradică sărăcia dar ne putem propune să o facem și ne putem propune ca atunci când vedem un om sărman, un om sărac să nu trecem pe lângă ei sau el indiferenți. Toți dacă ne dăm mâna și puțin de la fiecare dintre noi putem ajuta, putem salva vieți, putem fi aproape și, noi înșine putem fi cu sufletul împăcat că am putut face tot ce puteam face pentru semenul nostru.*

Cristina TODOREAN

Întâlnirea eparhială a tinerilor și spectacolul World Youth Hope

În data de 7 octombrie a avut loc Întâlnirea Eparhială a Tinerilor, la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”. Programul a început cu Sfânta Liturghie celebrată de Episcopul de Oradea Virgil Bercea și John Michael Boteanu, episcop de Canton - Ohio, și preoții de pe întreg teritoriul Eparhiei. La întâlnire au participat tineri din toate protopopiatele Eparhiei, de la Liceul „Iuliu Maniu” și Liceul „Don Orione”.

Tema acestei întâlniri a fost: „Iată serva Domnului, fie mie după cuvântul Tău”. În meditația din cadrul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa Virgil a vorbind tinerilor prezenți despre chemarea pe care Dumnezeu le-o adresează fiecăruia, oferindu-le ca și exemplu pe Fecioara Maria, iar la final a îndemnat pe fiecare tânăr să mediteze asupra răspunsului pe care îl dă acestei chemări.

După Sfânta Liturghie a urmat prânzul, iar apoi programul întâlnirii continuând cu discuțiile pe grupe, unde fiecare tânăr a avut posibilitatea să discute cu ceilalți pe marginea meditației și să alcătuiască două întrebări la care cei doi Ierarhi le-au oferit răspunsuri.

Întâlnirea s-a încheiat prin spectacolul World Youth Hope la care au fost invitați cântăreți valoroși din Italia: Linda Valori, Luca Bonaffini, Francesco Sportelli, Andrea Piccirillo, Filomeno Lopez, Mauro

Labellarte, Andreas Bu din Cluj, Ovidiu Lazăr din Oradea și alți foarte talentați cântăreți din mai multe locuri ale României, care au cântat pe scena din Piața Unirii.

După acest superb spectacol a avut loc cina, iar după aceasta participanții bucușori în urma acestei întâlniri, și-au luat rămas bun.

Mulțumim Preasfinției Sale Virgil și Biroului Pastoral pentru Laici care au organizat această frumoasă întâlnire.

Francesca GHIURCĂ

Referentul Renovabis în vizită la Caritas

Noul referent Renovabis pentru România, Theresa Grabinger, s-a aflat în perioada 4-5 octombrie 2017 în Eparhia de Oradea pentru a cunoaște proiectele finanțate de Renovabis. Theresa a vizitat Casa Frențiu și Centrul Social Maria Rosa al Asociației Caritas Eparhial Oradea. I-au fost prezentate apoi proiectele și programele organizației stabilindu-se de comun acord viitoare proiecte în parteneriat. Concluzia referentului este că asociația este foarte activă și implicată în comunitate.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Apariție editorială: Volumul „Portrete”

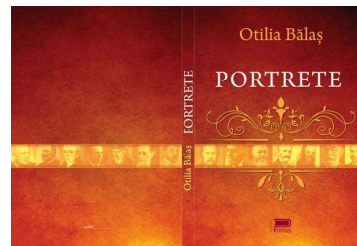
La Editura Primus din Oradea a apărut recent volumul intitulat „Portrete”, care o are ca și autoare pe doamna profesoară Otilia Bălaș.

Volumul „Portrete” oferă un florilegiu de portrete care, deja, au fost publicate în revista „Vestitorul” și pe site-ul Episcopiei de Oradea. În cuvântul de prezentare al cărții, Preasfinția Sa Virgil precizează: „Cartea pe care tocmai o deschideți ne prezintă o serie de „portrete” ale unor personalități marcante ale Bisericii Greco-Catolice, fii ai acestei Biserici devotați și dăruți nu doar instituției, ci devotați țării și neamului. Sunt nume cunoscute care au ars pe „un altar” convinși fiind că prin viața lor pot contribui la stabilizarea și împănăntenirea binelui comun. Au fost și sunt și

astăzi persoane devotate unui crez și care au știut mereu să-și înmulțească „talantii” primiți de la Domnul spre folosul aproapelui, spre folosul societății”.

Felicităm pe această cale pe doamna profesoară Otilia Bălaș pentru munca neobosită dăruită Bisericii Greco-Catolice, care prin articolele domniei sale nu face altceva decât să ne aducă aminte de înaintașii noștri iar astfel noi să le putem urma credința.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Absolvenții Cursului de formare Clovni-Doctori Septembrie 2017

Asociația Caritas Eparhial a organizat cel de-al doilea curs anual de formare clovni – doctori din cadrul Programului „Prietenii pentru un zâmbet” în perioada 18 septembrie – 6 octombrie 2017, la Centrul Social Maria Rosa. Cursul a fost cofinanțat de către Consiliul Județean prin Direcția de Dezvoltare și Implementare Proiecte Bihor, în cadrul proiectului „Clovni Doctori Super Eroi”.

La curs s-au înscris 27 de persoane, iar până la final au rămas 18 voluntari care au promovat examenul și astfel au devenit cu adevărat Clovni – Doctori. Voluntarii au început chiar de a doua zi să pună în practică ceea ce au învățat, ghidați de către colegii voluntari din promoțiile anterioare.

Numărul clovnilor – doctori activi a ajuns la 59 de persoane. În prima parte a anului 2017, clovniul au realizat 1385 de ore de voluntariat. Voluntarii clovni – doctori îi vizitează pe micii pacienți internați la Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteanu” de trei ori pe săptămână. Aceștia socializează cu copiii și le aduc bucurie. Se joacă cu ei, realizează trucuri de magie și le oferă fiecăruia câte un balon modelat pentru a le înșenina ziua. Copiii îi așteaptă nerăbdători pe clovni în fiecare zi de marți, joi și sâmbătă.

Următorul curs de formare clovni – doctori va avea loc în luna februarie 2018. Pentru înscrieri vă rugăm să trimiteți un e-mail la adresa: voluntariatcaritas@yahoo.com. Până atunci, vă oferim un mesaj din partea noului clovn – doctor Kinga Jakab, care oferă o

mică imagine a ceea ce a însemnat acest curs pentru ea:

„Oameni minunați, distracție, emoții, baloane colorate, responsabilitate, mult - mult optimism, magie din plin, nas roșu, 3 ouă bătute, 100 g de cașcaval, puțin ulei, machiaje haioase, priviri luminoase, multă dăruire, - unde-i rețeta de omletă? Exercițiu, mingi invizibile peste tot, un sac mare de praf magic, adică pentru fiecare câte unul și în final bucuria de a-i face pe cei din jur să zâmbescă! Mulțumesc Caritas Eparhial Oradea.” Kinga Jakab, Clovn – Doctor, promoția septembrie 2017.

Cristina TODOREAN

Sesiune de formare pentru profesorii de religie greco-catolică

Eparhia Greco-Catolică de Oradea a găzduit, în zilele de 14-15 octombrie 2017, întâlnirea profesorilor de religie greco-catolică din toată țara într-o sesiune de formare.

Cursul, cu titlul „Vino și urmează-mă”, a avut loc la Seminarul Teologic Greco-Catolic și a fost ținut de către Sr. Emmanuelle Bonhomme și Sr. Simone Deroux din Franța și Pr. Stefano Conotter OCD, venit din Belgia (Bruxelles). Întâlnirea a vizat aspecte metodice privind predarea și desfășurarea unor lecții, precum și un studiu biblic asupra unui fragment din Vechiul Testament cu strategiile pedagogice pentru a-l transmite. Schimbul de idei și împărtășirea diferitelor experiențe la clasă ne-au îmbogățit și ne-au dat curaj să continuăm să transmitem cât mai bine Cuvântul lui Dumnezeu.

Mulțumim Bunului Dumnezeu, Preasfințitului

Virgil și Părintelui Vicar Mihai Vătămănelu pentru că au făcut posibilă această întâlnire.

Florica OMILESCU

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2017

NOIEMBRIE

Pentru evanghelizare: A mărturisi evanghelia în Asia.

Pentru creștinii din Asia: mărturisind evanghelia prin cuvinte și fapte, să favorizeze dialogul, pacea și înțelegerea reciprocă, mai ales cu cei care aparțin celorlalte religii.

Colectă specială

Har și pace din partea lui Dumnezeu, iar de la noi binecuvântare pentru toți cei ce aduceți daruri și faceți bine întru sfintele noastre biserici și vă aduceți aminte de cei săraci.

+ Virgil BERCEA
Episcop

Dragi credincioși,

Întrebării tendențioase a „doctorului legii”, Învățătorul îi răspunde cu o parabolă, a cărei semnificație este foarte clară. Atât de clară încât nu lasă loc de pretexte pentru a evada sau pentru a te sustrage de la acea poruncă inderogabilă care spune: „iubește-ți aproapele”.

Cine este aproapele?

Sunt bărbați și femei, copii, tineri și bătrâni, pe care viața i-a doborât la pământ într-un oarecare „Ierihon” al lumii sau pe care nedreptatea și alte situații i-au privat de demnitatea lor.

Sunt oamenii răniți de societate, marginalizați, săraci, bolnavi la trup și adeseori bolnavi la suflet, disperați care așteaptă un gest sau un cuvânt care să-i însănătoșească și care să le redea un pic de încredere.

Sunt acele persoane neplăcute și inoportune ochilor pe care le vedem pe căările pașilor noștri.

Sunt acele persoane care se regăsesc în spitale, în centre de primire și de recuperare, în centre de zi și în cantine sociale.

Sunt acele persoane în vârstă și singure, poate cu o oarecare bunăstare, dar lipsite de speranță și de afecțiune.

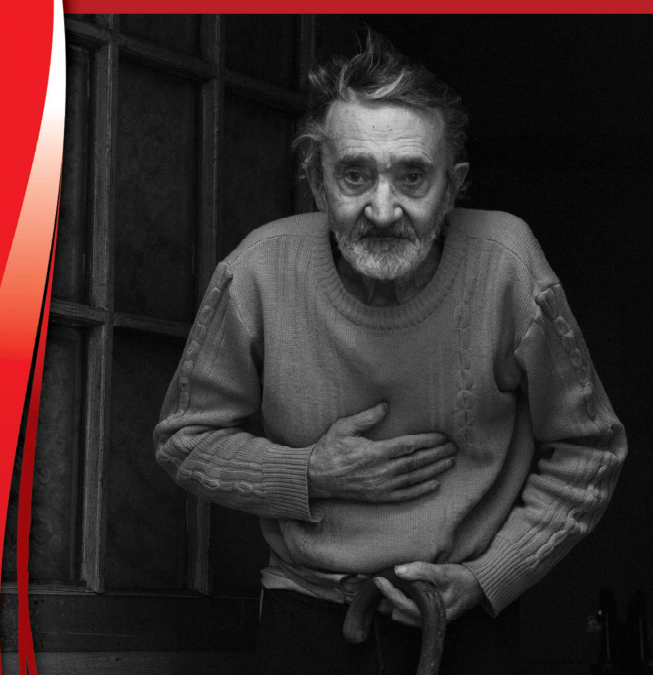
Sunt mulți și, adesea, nu avem plăcerea de a-i întâlni, dar sunt acolo, ba, mai mult, sunt un gând a lui Dumnezeu care poruncește să-i iubim, și iubirea nu este ușoară.

A-l iubi pe aproapele înseamnă a-l primi, a-l asculta, a-l înțelege, a cheltui un timp cu el, a-l stima și a te pune la dispoziția lui, în limita ta disponibilă, evident, pentru a-l ajuta să-și rezolve dificultățile sale de orice natură ar fi ele.

Iubirea nu este un sentiment care se exprimă numai prin cuvinte și, de aceea, vă îndemn, cu apostolul Ioan: „să nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul” (I Ioan, 3,18).

Dragi credincioși,

În spiritul acestei iubiri, Colecta

COLECTĂ SPECIALĂ

CARITAS
EPARHIAL
ORADEA

EPISCOPIA ROMÂNĂ
UNITĂ CU ROMA,
GRECO-CATOLICĂ
ORADEA

Dați-le voi de mâncare...
Matei 14, 16

12 noiembrie 2017
Duminica Samariteanului Milostiv

specială din anul acesta are ca scop strângerea de fonduri pentru susținerea „aproapelui” nostru: **56 de copii și 70 de adulți vor servi, poate, unica lor masă pe zi, 30 de vârstnici vor fi ajutați cu alimentele de bază, necesare supraviețuirii lor, 85 de persoane vor putea să facă un duș, odată pe lună și 100 de familii vor primi un pachet de alimente.**

Prin urmare, **tasul din data de 12 noiembrie 2017** va fi predat, de fiecare parohie, Asociației Caritas Eparhial Oradea, în vederea susținerii semenilor noștri.

În numele acestora, invocăm binecuvântarea Cerului, asupra voastră și familiilor voastre.

Pr. Olimpiu TODOREAN
Președinte